

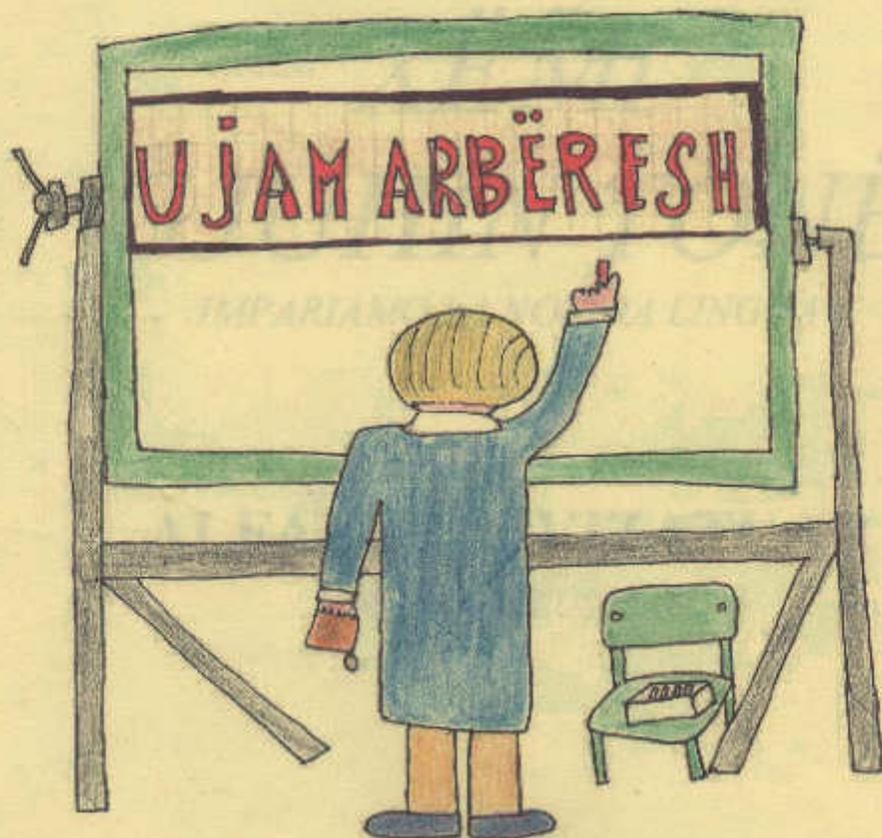
ISTITUTO COMPRENSIVO
LUNGRO

Maria Teresa Cortese

XËMI GJUHIN-TONË

IMPARIAMO LA NOSTRA LINGUA

ALFABET I VIZATUAR

ALFABETO ILLUSTRATO

**ISTITUTO COMPRENSIVO
LUNGRO**

Maria Teresa Cortese

**XËMI
GJUHIN TONË**

IMPARIAMO LA NOSTRA LINGUA

ALFABET I VIZATUAR

ALFABETO ILLUSTRATO

ISTITUTO COMPRENSIVO
LUNGRO

BIBLIOTECA

XÈMI

GIUHN TONE

ALBET I ZATUAR

ALBET I ZATUAR

Disegni: **Rachele Domestico e Mattanò**
Classe V – Scuola elementare di Lungro
Elaborazione grafica: **Ins. Domenico Cortese**

Jemi pak po të fort!

Nd'Italljet ka shumë mot jemi,
po shurbise ndrishe ka ata kemi.
Kemi gjufin, qishin, të folërat
ndrishe kemi edhe mbrolat!
Na nd'Italljet duami të rromi
po shurbiset tona duami të vjomi
e duami ti sallvomi!
Nëng na ndifin mosnjeri
e zëmërat tona jan piot me pokondri!

Gjufa jonë

Mbrënda e jashtë,
çë kur isha në fashtë,
u fjas gjufin e bukur,
çi më lanë gjiritë
ka shumë mot,
çë kur shkuan dejtën
me anjit piot.
Qo gjufë e ëmbil,
e zgjuar,
me dashuri e vjuar,
rronë më shumë
e me më shëndet,
kur nga nxënë e shkruan,
e djovasit, e fjet.
Rronë edhe me më hare
ndose njeri asaj i bën një këngë
o i shtje një viershë me hjë.

Siamo pochi ma forti!

In Italia da molto tempo viviamo
ma cose diverse da loro noi abbiamo.
Abbiamo diversa la lingua, la chiesa,
i modi di dire ed anche i costumi.
Noi in Italia vogliamo restare
ma le nostre tradizioni vogliamo conservare
e soprattutto le vogliamo salvare!
Non ci aiuta nessuno
e i nostri cuori sono pieni di tristezza.

La nostra lingua

In casa e col vicino,
fin da piccolino,
io parlo una lingua bella,
lasciatami in eredità dai miei avi
da quando hanno attraversato
il mare
con le navi.
Questa lingua dolce,
intelligente, amata
e gelosamente conservata,
sarà più sana
e più a lungo vivrà
quando ogni alunno
a leggerla e scriverla imparerà.
Sarà felice tanto
se qualcuno le dedicherà un verso
o un armonioso canto.

Gjufa jonë: 2^a classificata concorso "PREMIO SKANDERBEG" 2001 scritta da Giusy Pavone,
classe 5^a - Scuola Elementare di Lungro -

ZANORE

Vocali

A E Ë I J O U Y

A E
I O U

SI LËTISHT

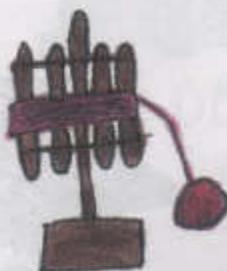
Come in italiano

ÀRVUR
albero

ARRË noce

ANÈM
arcolaio

ÀKULL
ghiaccio

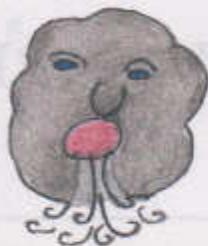
ÀRËZ
ape

ANITA VETE NËN ARVURIT E
MERR ARRAT.

Anita va sotto l'albero e raccoglie le noci.

E e

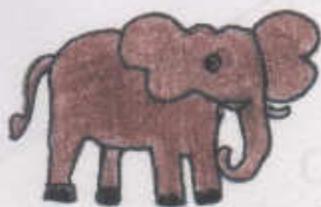
ÈRË
vento

ÈLBË
orzo

ÈSHTRA
ossa

ELLEFAND
elefante

FRINË ERA E ARRAT BIEN.
Soffia il vento e le noci cadono.

I i

IKONË
icona

ILYZ
stelle

INZÒT
Nostro Signore

ISTRICË
istricce

NATIN ILZYT BËJIN DRITË. IVAN
I RUAN.

La notte le stelle illuminano. Ivan le guarda.

O o

ÒRĚ ora

MOLLĚ
mela

ORESTI
Oreste

ÒRK
orco

ORESTI DO MOLLIN.
Oreste vuole la mela.

ÙDHĚ
strada

ÙLK
lupo

U u

ULLÌ
oliva

ÙR
tizzone

UMBERTI VRAU ÙLKUN
Umberto ha ucciso il lupo.

ÙLKU RA ND'UJĚ
Il lupo è caduto nell'acqua

ZANORE NDRISHE

Vocali diverse

NDRISHE
diversa

ZANORË MË GJIMËS
semivocali

Ë: muta o semimuta

J - Y : come la i italiana

JATRÙA
dottore

JÈTË
mondo

E JËMA
La mamma

I JÀTI
il padre

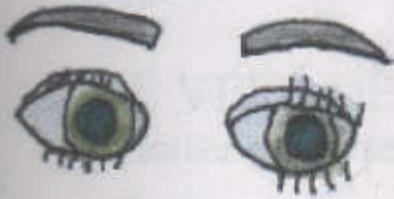

JAM JANARI. U VETE NË DEJTIT E
JOLLANDA JO.

Sono Gennaro. Io vado al mare e Jolanda no.

2

Y y

DY
due

YLL
stella

SY
occhi

U KAM DY SY.
Io ho due occhi.

ËNGJËLL
angelo

ËMIR
nome

Ë ë

ËNDË
battente

VËRË
buco

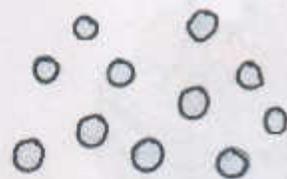
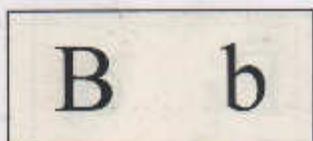
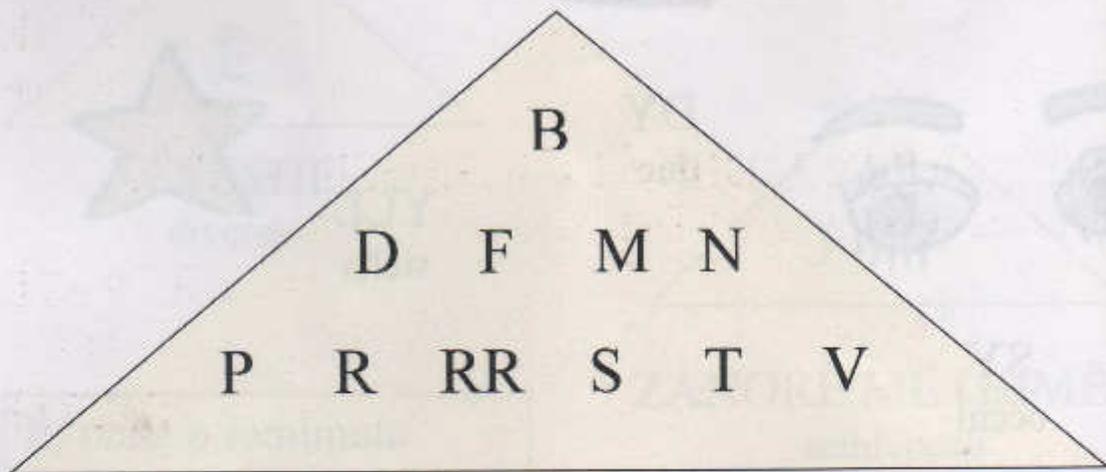

MARIA ËSHTË MËMA IME.
U DUA MIRË MËMIN.

Maria è la mia mamma.
Io voglio bene la mamma.

BASHKËTINGËLLORE SI LËTISHT

Consonanti uguali all'italiano

BIE BORA E VETE
MBI BARIT.

Scende la neve e cade
nell'erba.

DÀRDHË

pera

DÒRË

mano

D d

DÈRK

maiale

NË VERË DEL DIELLI E NGROFIN JETIN.

In estate esce il sole e riscalda la terra.

U VETE

NË

DEJTIT

Io vado al
mare

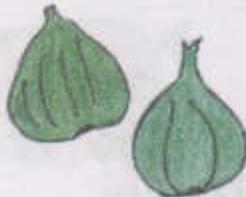
FÙRR

forno

FOLÈ

nido

FÌQ

fichi

F f

FJÛTUR

farfalla

FRINË ERA E FJETAT

FJUTUROJIN

Soffia il vento e le foglie volano

FOLEA TUNDET

Il nido si muove.

M m

MÀÇE
gatto

MÀL
monte

MANUSHÀQE
viola

MARRÒC
lumaca

MÈMÈ
mamma

MARIA VETE NDË MALT
E MERR MANUSHAQE E
MARROCA.

Maria va con la sorella in montagna
e raccoglie viole e lumache

N n

9

NDALLANDYSHE
rondine

NUSE
sposa

NËNDË
nove

NANË
nonna

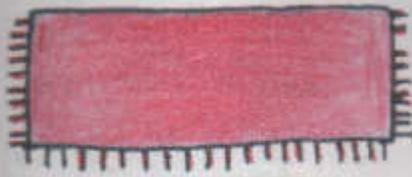

NAT
notte

NINA, MAÇE NANIS, MERR
PRAPA NËNDË MI.

Nina, il gatto della nonna rincorre nove
topi.

PÀN
scialle

PÀLË
palla

P p

PËNDË
penna

PÒÇE
pignatta

PANÀRE
paniere

PULË
gallina

PULA E RE MBJON PANAREN ME
VE. PULA PIAK JO.

La gallina giovane riempie il paniero di uova.
La gallina vecchia no.

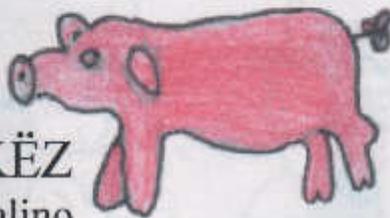
RIGÀN
origano

RË
nuvola

R r

RIKËZ
maialino

RÌC
riccio

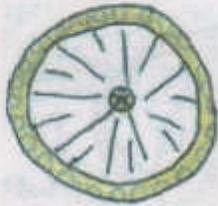

BIE BORA. RINA RUAN BORIN E BATON
DUART. I JATI E MERR MBË DORË, E
QELLIN KA NANA RESJA.

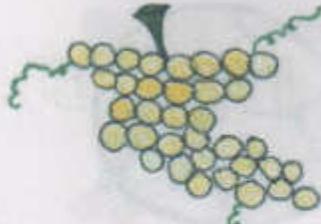
Neveca. Rina guarda la neve e batte le mani. Il padre la
prende in braccio e la porta da nonna Teresa

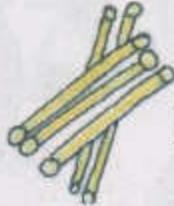
RR rr

RRÒTË
ruota

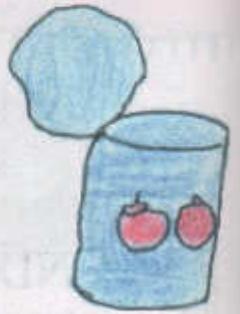

RRÛSH
uva

RRASHKATJËL
maccheroni

RRAMËTË
scatola di lamiera

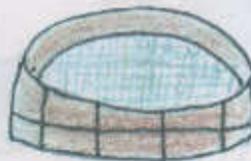

DHELPRA RUAN RRUSHT. DO TE MARR. NËNG E RRËNË E THOTË TUR E THËRRTUR: "NËNG E DUA, ËSHT T'AGUR".

La volpe guarda l'uva. La vuole prendere. Non riesce ad afferrarla e dice ad alta voce: "Non la voglio, è acerba".

S s

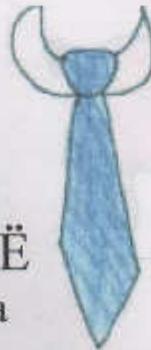

SÌTË
setaccio

SAMÀR
basto

STOLÌ
abito di gala

SKÒLË
cravatta

SAVERI ËSHT I SËMURË E NËNG VETE NË SKOLLËT. Saverio è ammalato e non va a scuola.

TRËNDÀFILE
rosa

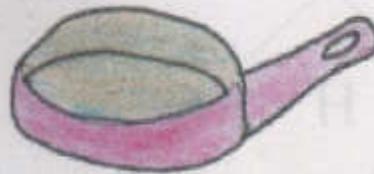
TETË
otto

T t

TIPULL
tappo

TIGÀNË
tegame

TÌRQ
pantaloni

TATA IM, NGA DITA,
HA TRI TALURË ME
TUMAC.

Mio padre, ogni giorno, mangia tre piatti di
pasta.

VËSH
orecchio

VË
uovo

V v

VÛCË
barile

VÌÇ
vitellino

VÈRË
vino

IM VËLLA NË DIMIR RRI AFËR
VATRIS E HA DI VE.

Mio fratello, in inverno, sta vicino al camino
e mangia due uova

BASHKËTINGËLLORE NDRISHE

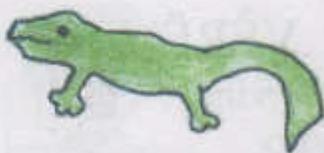
Consonanti diverse

H: suono aspirato
L : come gli in italiano
LL: come l in italiano

H h

HÀRDHËL
lucertola

HËNË
luna

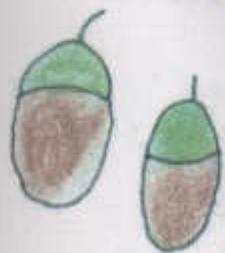
HILNÀR
lume

HËNA BËN DRITË. MARIA,
PJOT HARE, HAPIN DERIN
SE TË HINJ DRITA MBRËNDA.

La luna illumina. Maria, piena di gioia, apre
la porta per farla entrare in casa.

L 1

LËNDE
ghianda

LÙLE
fiore

LËSH
capelli

LÙGË
cucchiaio

LÙM
fiume

Këndime - canti

LÙLE LÙLE - KA MALI - KOPILE, MOJ KOPILE

Fiore fiore - Dalla montagna - Fanciulla, o fanciulla

LLIMÙN
limone

LLUMBRÈLE
ombrello

LL 11

LLANXHÈLE
orciuolo

LLANÈTË
maglia

LLINI VETE, PA LLUMBRÈLE,
LLAVINIS E LLAVINIS E LAGËN
LLANETIN E LESHT.

Lino cammina, senza ombrello, sul rigagnolo e si bagna la
maglia di lana.

BASHKËTINGËLLORE NDRISHE

Consonanti diverse

Q: come ch italiano in chiesa
DH : come dh in inglese
TH: come th in inglese

Q q

QËN
cane

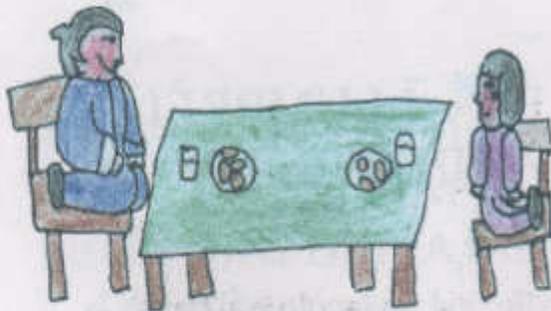
QËLQ
bicchiere

QYÇ
chiave

QÏSHË
chiesa

RESIA QANË SE NËNG
DO TË PJERË QUMËSHTIT
Ç'ËSHT KET QELQI.

Teresa piange perché non vuole bere il
latte che c'è nel bicchiere

DHÈLPËR
volpe

10

DHJETË
dieci

DH dh

DHRÌ
vite

DHÈN
pecore

DHÌ
capra

DY DHEN E DY DHI HANË BART NËN DHRIS.
DHELPA PRAPA DARDHIS E RUAN.

Due pecore e due capre brucano l'erba sotto la vite.
La volpe sta dietro il pero e osserva.

THÌKË
coltello

THÙA
unghia

THÈLË
fetta

THÙMBEZ
bottone

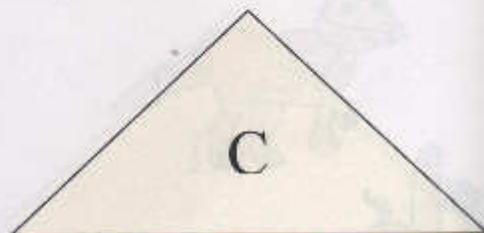
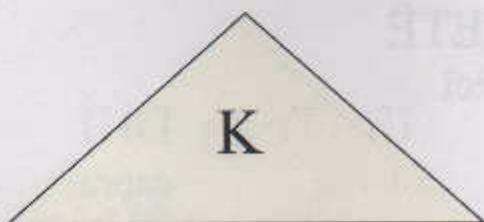
NDONI KA ETHEN. JATROJ
THOTË: "KE TË MARRÇ JATRIT!".
JATRIA ËSHT E THARËT E NDONI
QANË SE NËNG DO TE PIRË.

Antonio ha la febbre. Il medico dice: "Devi prendere le medicine!"
La medicina è amara e Antonio piange perché non la vuole bere.

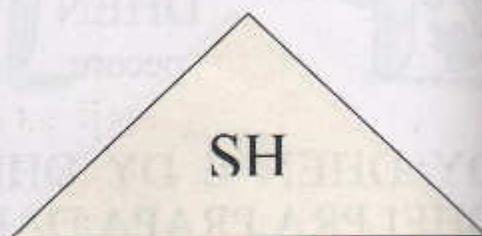

BASHKËTINGËLLORE NDRISHE

Consonanti diverse

K: come c italiana in casa
Ç : come c italiana in cece
SH: come sc italiana in sci

K k

KÀL
cavallo

KËPURDHË
fungo

KËPUCË
scarpe

KRIQE
croce

PULA KA DY KËMBË E
ULKU KA KATËR KËMBË.

La gallina ha due zampe e il lupo ha quattro zampe.

ÇÛKË
vetta

ÇÈRË
viso

ÇIKLLATERE
bricco

ÇAMBÀTË
calcio

ÇIÇILLI, ÇIOTI
KATUNDIT KA NJË MAÇË. MAÇJA ÇIÇILLIT MERR
PRAPA MIT SE DO TI HARË. ÇIÇILLI RUAN AT
ÇAVUK E QESHIN NËN MUSTAKÛT.

Francesco, lo scemo del paese, ha un gatto. Il gatto di Francesco
ricorre i topi perché li vuole mangiare. Francesco osserva
quell'ingordo e sorride sotto i baffi.

SHPI
casa

SHÀTË
sette

SHÒSH
crivello

SHKÛPETË
fucile

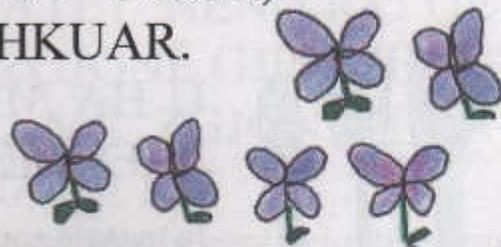

SHÀPKË
cappello

OJ MANUSHAQE DUSHKUT VJUAR,
MË VJEN ADURI TURE SHKUAR.

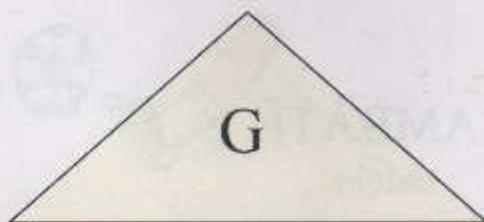
U JAM ARBËRESH

O violetta nascosta nel bosco,
sento il tuo profumo passando.
Io sono italo-albanese.

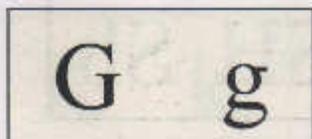

BASHKËTINGËLLORE NDRISHE

Consonanti diverse

G: come g italiana in gatto
XH: come g italiana in gelato
GJ: come gh italiano in ghianda

GADH(D)ÛR
asino

GRÛRË
grano

GRÛA
donna

GRËP
forchetta

GALÛN

U HA ME GREPIN E ME LUGIN,
PRES ME THIKIN.

Io mangio con la forchetta e il cucchiaio, taglio con il coltello.

XHARË
viso

XHAKËTË
giacca

XHIPÛN
bricco

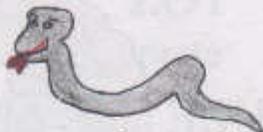
XHAPËTË
vetta

XH xh

XHUANI E XHOMATISTA U HIPTIN
MBI ARVURIT. XHUANI RA, BËRI NJË XHUMBË
NDË KOCËT E SHQUAR EDHË XHAKETIN. NANI
QANË SHUMË PSE I DHËMBET KOCA.

Giovanni e Giovanbattista sono saliti sull'albero. Giovanni è
caduto, ha fatto un bernoccolo in testa ed ha strappato anche la
giacca. Ora piange molto perché ha mal di testa.

GJÀLPËR
serpente

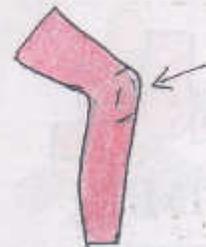
GJËL
gallo

GJËMBË
spina

GJÛH
lingua

GJU
ginocchio

GJ gj

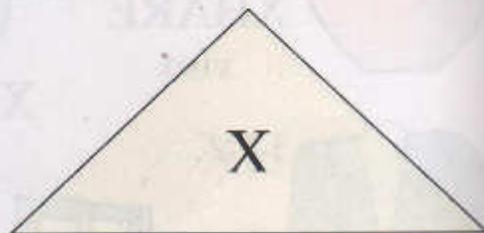

GJELI MENATET NËNG RRI QET.
KËNDON E ZGJONË GJINDJEN ÇË
KA GJUMË. MË ZGJONË EDHË
MUA ÇË DUA TË FJË

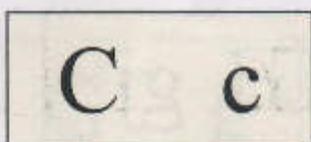
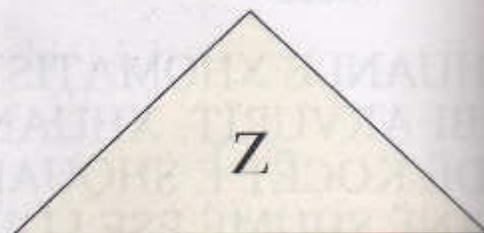
Il gallo la mattina non tace. Canta e sveglia la gente che ha sonno.
Sveglia anche me che voglio dormire.

BASHKËTINGËLLORE NDRISHE

Consonanti diverse

C: come c italiana in pezzo
X: come z italiana in zero
Z: come s italiana in rosa

CAMBÀNË
zanzara

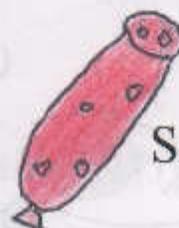

CÌMB
pizzicotto

CAPÙL
zappa

CAKÙLE
sacco

CÒPË
SAUCICË

CIA KA NJË CAKULE ME
CINXULLA. U MARR NJË
CINXULL E PRES NJË VEST
PËR NUSEZIN.

La zia ha un sacco pieno di stracci. Io prendo uno straccio e taglio un vestito per la bambola.

XËNËS
alunno

XÈRË
zero

X x

CÌNXËR
cicala

XIGARÈLE
nastro

NË MEST KALLAMES E KALLIVET
CÌNXËRA KËNDON. MILINGONA
XARRISIN NJË KOQE GRURË.
NË DIMIR CÌNXËRA VDES SE KA U E
TËTIM.

Tra la stoppia e le spighe la cicala canta, la formica
trascina un chicco di grano. Durante
l'inverno la cicala muore
per il freddo e la fame.

ZÒT
prete

ZÒG
uccello

Z z

ZËMËR
cuore

BÙZË
labbro

ZJÀRR
fuoco

FIRMOZA ËSHT NJË KATUND
I BUKUR.

FIRMOZA ËSHT PRËZ UNGRIS E KA
NJË ZOT TË MIRË ÇË JA THONË VICENX.

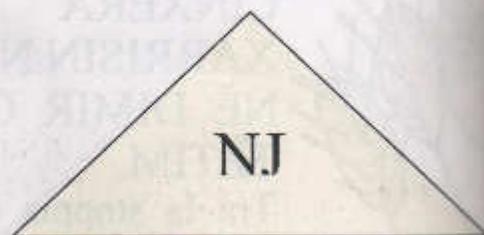
Acquaformosa è un paese bello. Acquaformosa è vicina a
Lungro ed ha un prete buono che si chiama Vincenzo

BASHKËTINGËLLORE NDRISHE

Consonanti diverse

HJ: come h aspirata sonora
NJ: come gn italiana in gnomo
ZH : come j francese

HJ hj

HJROPÀNE
strofinaccio

HJÈ
ombra

HJROMÈRË
lardo

KUR BËN VAP U RRI MË HJE.

Quando fa caldo io sto all'ombra.

MËMA HARROJ TË BJINEJ HJROPANET E I
LIPI NJË HUA CIES.

La mamma ha dimenticato di comprare gli strofinacci e ne ha chiesto uno in prestito alla zia.

100

NJË QIND
cento

1

NJË
uno

NJ nj

1000

NJËMILË
mille

KA BRINJA ZONJA MARIE, E NJERKA E ROZINIS, BËN FINJIN.

TUR E SHËRBYER HA NJË ÇIKË BUKË TË NJOMË E DY FIQ TË BARDHË

Sul pendio la signora Maria, la matrigna di Rosina, fa il bucato con la lisciva.

Mentre lavora mangia un po' di pane morbido e due fichi bianchi.

GÒZHDA
chiodi

GÒZHDË
chiodo

ZH zh

BIEJTA DHJETË GOZHDA ME KOÇË E SHTATË
GOZHDA PA KOÇË

Ho comprato dieci chiodi con la testa e sette chiodi senza la testa.

NIMËROMI

BIE BORË. ROZA E NIKOLLA
KAPËRCEJIN SIPËR BORËS,
BËFEN LUCË PO NËNG NDIEJIN
TËTIM.

TURE BREDHUR THONË:

-NJË, DI, TRI

TË KËCENJ U DI.

KATËR, PESË, GJASHTË

SA MIRË ËSHT TË RRIÇ

ME BORIN JASHT.

SHTATË, TETË, NËNDË, DHJETË

SOT JEMI PJOT HARE VIRTET.

NJËMBËDHJETË,

DYMBËDHJETË, NJË ZETË

NA ZËMI RRËÇËT

KUR TË KEMI NJË QIND VJET.

Nevica. Rosa e Nicola
saltellano sopra la neve, si
bagnano ma non avvertono
il freddo.

Giocando, dicono:

-Uno, due, tre

Saltare io so.

Quattro, cinque, sei
come è bello stare fuori
quando c'è la neve.

Sette, otto, nove, dieci
oggi siamo veramente felici.

Undici,

dodici, venti

noi ci riposeremo

quando cento anni avremo.

DITAT E JAVIS

I giorni della settimana

E HENË MARIA NANIN VETE GJËNË,
E MARTË KAPIRCEN LART LART,
E MËRKURË KA LUMI SHTIE GUR,
E ËNJTË RRI SI SHËJTE,
E PRËMTE, E SHTUNË NDONIN QELLIN DHUNË,
E DIELL E JËMA LLIBRET I SIELL.

Lunedì Maria fa visita alla nonna,
martedì fa lunghi salti,
mercoledì lancia sassi nel fiume,
giovedì sta buona come una santa,
venerdì e sabato prende in giro Antonio,
domenica la mamma le porta i libri.

MUAJËT E VITIT

I mesi dell'anno

JANAR   gennaio

FJAVAR   febbraio

MARS   marzo

PRILL   aprile

MAJ   maggio

THËRISTI   giugno

LLONAR   luglio

GUSHT   agosto

VIESHTË   settembre

SHËN MITIR   ottobre

SHËN MIRTIR   novembre

SHËN NDRE   dicembre

STINAT

Le stagioni

PARAVERA NA SIELL LULE,
FJETA, BAR E NDALLANDISHE.

La primavera ci porta fiori, foglie, erba e rondini.

VERA NA QELLIN NË DEJTIT.

L'estate ci porta al mare.

VJESHTA NA SIELL RRUSH,
KËSHTËNJA, KËPURDHË E
MJEGULL.

L'autunno ci porta uva, castagne,
funghi e nebbia.

DIMËRI NA QASIN KA ZJARRI
PSE MBJON JETIN ME BORË.

L'inverno ci avvicina al fuoco perché riempie
la terra di neve.

NGYIRE

I colori

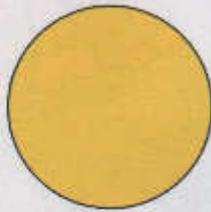
I BARDHË
bianco

I ZI
nero

I KUQ
rosso

I VERDHË
giallo

I GJELBËR
verde

KËLLMEZ
violetto

I BARDHË SI BORA

Bianco come la neve

I ZI SI BORA

Nero come la notte

I KUQ SI MOLLA

Rosso come la mela

I VERDHË SI LLIMUNI

Giallo come il limone

I GJELBËR SI BARËT

Verde come l'erba

KËLLMEZ SI MANUSHAQIA

Violetto come la mammola

I KALTHËR
azzurro

I HIRTË
grigio

I KËSHTËNJTË
marrone

TË FALAT E FJALIT E MIRA

I saluti e le parole gentili

DITË E MIRË

buongiorno

NATË E MIRË

buonanotte

MIRUPAFSHIM

arrivederci

TË FALA

saluti

EC ME SHËNDETË

Vai in salute

RRI MIRË

Stammi bene

MIRË SE NA VJEN

benvenuto

MIRË SE JU GJËNJ

bentrovati

FALËMINDERIT

saluti

URDHEROMI

eseguiremo

PRIND, FËMILË E GJIRI

TATË
padre

MËMË
madre

BIRË
figlio

BILË
figlia

I BIRI
il figlio

E BILA
la figlia

TATA
il padre

LALË
zio

LALA
lo zio

KUSHËRI
cugino

KUNAT
cognato

MËMA
la madre

CIE
zia

CIA
la zia

I KUSHËRIRI
il cugino

I KUNATI
il cognato

NANË
nonna

TATËMADHË
nonno

NANA
la nonna

TATËMADHË
il nonno

DHËNDËRR
genero

E RË
nuora

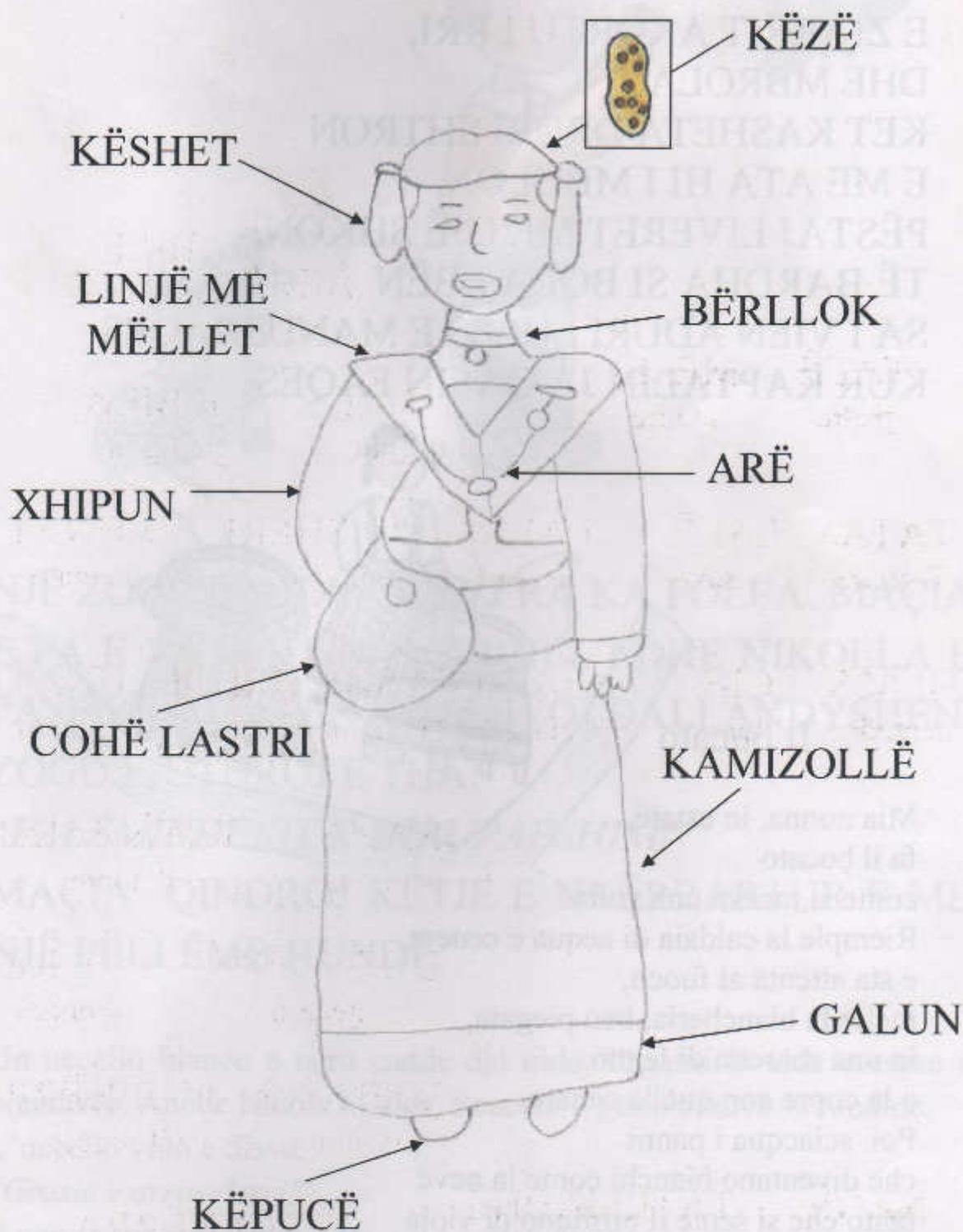
VJEHËRR
suocero/a

I VJEHËRRI
il suocero

E VJEHËRRA
la suocera

STOLIT

Il costume di gala

FINJA

NANA IME, NË VERË,
BËN FINJIN
SI BËFEJ NJË HERË.
KUSINË MBJON ME UJË E HI
E ZIARRIT AKORTU I RRI,
DHE MBROLAT
KET KASHETA DRURI SHTRON
E ME ATA HI I MBULON.
PËSTAJ LIVERET ME UJË SHKON,
TË BARDHA SI BORA I BËN
SA I VIEN ADURI LULES E MANUSHAQES
KUR KAPTALIN JA QASIN FAQES.

Il bucato

Mia nonna, in estate,
fa il bucato
come si faceva una volta.
Riempie la caldaia di acqua e cenere
e sta attenta al fuoco,
mette la biancheria, ben piegata,
in una cassetta di legno
e la copre con quella cenere.
Poi sciacqua i panni
che diventano bianchi come la neve
tanto che si sente il profumo di viole
quando il cuscino avvicini alla guancia.

ZOGU E MAÇJA

NJË ZOG I BARDHË E I ZI RA KA FOLEA. MAÇIA
E PA E VATE TE RRËMBINEI. EDHE NIKOLLA E
PA. PIRZU MAÇEN E SALLVOJ DALLANDYSHEN.
ZOGU FJUTUROJ E THA:

“FALEMINDERIT E MIRUPAFSHIM!”

MAÇIA QINDROJ KËTJE E NXËRRARTUR E ME
NJË PËLLËMB HUNDË.

Un uccello bianco e nero cadde dal nido. Il gatto lo vide e corse a prenderlo. Anche Nicola lo vide. Scacciò il gatto e salvò la rondine.

L'uccello volò e disse:

“Grazie e arrivederci!”.

Il gatto rimase lì irritato e con un palmo di naso.

EURI E MËMA

ÇË KUR LLIRIN ME EURIN
MËMA NDRËRON
E DI VET AJO Ç'ËSHT E SHKONË
PSE KUNDI I VJEN
KËSHTU I RËNDË E I GJATË
SA KA TRUTË I DEL FUMATË.
E KUR TË LLAVUR KA KRJET
TURREST MË TË VIGJIL
MBË TRUALL I BIEN;
QIKARET E I MERR PRAPA
ME HAPËT SYT,
SI MAÇIA
ÇË VETE TURE RRËMBIER MIT.

L'euro e la mamma

Da quando la lira con l'euro
la mamma cambia,
lo sa solo lei cosa sta passando
perché il conto le viene
così difficile e lungo
che dalla testa le esce fumo.
E quando ha la testa un pò fuori posto
gli spiccioli più piccoli
le cadono a terra;
si piega e cerca di raggiungerli
con gli occhi aperti,
come il gatto
che cerca di catturare i topi.

KUSH JAM?

Chi sono?

1. JAM TË NGROFTË,
JAM TË NGRITË,
MË VENË TURE KËRKUAR
EDHE MIT.
KUR BËN VAP
NXIER ETIN E FTOHTËSI JAP.

Sono calda,
sono fredda,
mi cercano anche i topi.
Quando fa caldo
tolgo la sete e do frescura.

2. KAM DI KËMBË,
KAM DI SY
E LAFSHËN TË KUQE
SI NJË GIRSHI.
KËNDONJ NGA MENAT
E ZGJONJ TIJ E TË TAT.

Sono un bipede,
ho due occhi
e la cresta rossa
come una ciliegia.
Canto ogni mattina
e sveglio te e tuo padre.

3. FJUTURONJ NATË E DITË
E RRONJ MË PAK SE NJË VIT,
KUMBISEM KU DUA
E SE JAM PALARË TI THUA.

Volo giorno e notte
e vivo meno di un anno,
mì poso dove voglio
e tu mi chiami sudiciona.

4. KUR TË DUAN U BIË,
SHUMË HERË KA STRATI TË SHTIE,
PO KUR NËNG TË DO NJERI
U QET RRI.

Quando ti vogliono io suono
molte volte ti faccio saltare dal letto,
ma quando nessuno ti cerca
io sto zitto.

1. UJTË (L'acqua) 	2. GJELI (Il gallo)
3. MIZA (La mosca) 	3. TELLEFONI (Il telefono)

Suola Elementare Statale

LUNGRO

Anno scolastico 2002/03

